

פרק ואלו מנחות נקמצות

מתניתין:

ואלו המנחות שהן נקמצות על ידי הכהן וקומצן נקטר על גבי המזבח, ושייריהן של המנחות – לאחר שנקטר קומצן – נאכלים לכהנים:

שבע המנחות הראשונות הן מנחות נדבה, ושלוש המנחות האחרונות הן מנחות חובה; שמונה מתוך המנחות הן מנחות חיטים, ואילו מנחת העומר ומנחת קנאות הן מנחות שעורים; שמונה מנחות טעונות שמן, ואילו מנחת חוטא ומנחת קנאות הן חריבות בלי שמן:

א. מנחת הסולת שנאמר [ויקרא ב א] "ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה", סולת יהיה קרבנו. והביאה אל בני אהרן הכהנים, וקמץ משם מלוא קומצו מסלתה ומשמנה על כל לבונתה, והקטיר הכהן את אזכרתה [הקומץ העולה לגבוה הוא זכרון המנחה, שבו נזכר בעליה לטובה ולנחת רוח] המזבחה, אשה ריח ניחוח לה'. והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קודש קדשים מאשי ה". הרי מפורש שהיא נקמצת ושייריה נאכלים לכהנים.⁽¹⁾

ב. והמחבת, שנאמר [ויקרא ו]: "וזאת תורת המנחה [כל מנחת חיטים כסתם מנחות במשמע]⁽²⁾ הקרב אותה בני אהרן. והרים ממנו בקומצו. והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו", הרי קבעה תורה שכל המנחות נקמצות ושייריהן נאכלים לכהנים; ועוד נאמר [ויקרא ז ט]: "וכל מנחה אשר תאפה בתנור וכל נעשה במרחשת ועל מחבת לכהן המקריב אותה לו תהיה".

ג. והמרחשת שנאמר [ויקרא ב ז]: "ואם מנחת מרחשת קרבנך סולת בשמן תעשה. והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה לה' והקריבה אל הכהן והגישה אל המזבח. והרים הכהן מן המנחה את אזכרתה [הוא הקומץ] והקטיר המזבחה, אשה ריח ניחוח לה'. והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו, קדש קדשים מאשי ה", הרי מפורש שהיא נקמצת ושייריה נאכלים לכהנים.

ד. והחלות של מנחת מאפה תנור [הנודב מנחת מאפה תנור, יכול להביאה כולה חלות], והם בכלל מה שאמרה התורה בכל מנחה, שהיא נקמצת ושייריה נאכלים

1. כתב רש"י: מנחת הסולת היתה נקמצת עיסה, והעיר מן הסוגיא לעיל נד א והיינו שהיה לשה במים ובוללה בשמן קודם קמיצה, להוציא מנחת מחבת ומרחשת ומאפה תנור שהיו נאפים כדינם, והיה פותת אותם ואחר כך נותן עליה שמן וקומץ; וראה "תוספות יום טוב" "קרן אורה" וכתבים המיוחסים להגרי"ז.

וראה ברש"י לעיל יא א וב"טהרת הקודש" שם שהעיר, דמרש"י שם משמע שהיה קומץ

2. כמבואר בגמרא.